

Tình hình kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước năm 2019 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2020 của tỉnh Cao Bằng

Hoàng Việt Hưng

Trường Chính trị Hoàng Đình Giông

Trong những năm qua, cùng với quá trình đẩy mạnh phát triển nền kinh tế - xã hội ở tỉnh Cao Bằng, công tác quản lý thu, chi ngân sách nhà nước và cơ cấu lại ngân sách đã có những bước chuyển biến căn bản. Bài viết đánh giá tình hình kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước năm 2019, mục tiêu, nhiệm vụ và đề xuất một số giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước của Cao Bằng năm 2020.

1. Tình hình kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước năm 2019

Năm 2019, mặc dù còn gặp nhiều khó khăn, thách thức song dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết tâm, quyết liệt của các cấp ủy đảng, chính quyền, sự nỗ lực của cán bộ, đảng viên, cộng đồng doanh nghiệp và nhân dân các dân tộc trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ và giải pháp phát triển kinh tế - xã hội tiếp tục được triển khai đồng bộ và đạt được những kết quả quan trọng:

Đây là năm thứ ba liên tiếp hoàn thành và hoàn thành vượt mức 17/17 chỉ tiêu kế hoạch về kinh tế - xã hội đã đề ra như: tốc độ tăng trưởng GRDP đạt 7,23%, vượt 0,23%; GRDP bình quân đầu người đạt trên 30,7 triệu đồng/người/năm, vượt 7,34%; tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn đạt 2.210 tỷ đồng, vượt 38,1% kế hoạch, vượt 68% dự toán Trung ương giao, tăng 17% so với cùng kỳ năm 2018; tổng chi ngân sách địa phương đạt 8.153 tỷ đồng, đạt 86% kế hoạch, tăng 14% so với cùng kỳ năm 2018; tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu hàng hóa qua địa bàn đạt 2.391 triệu USD, vượt 8,7%; tổng vốn đầu tư toàn xã hội đạt 10.250 tỷ đồng, vượt 2,1%; khách du lịch đạt 1.450.000 lượt, vượt 2,8%; môi trường đầu tư kinh doanh, bộ mặt đô thị, nông thôn được tiếp tục được quan tâm cải thiện; tổng nguồn vốn quản lý và huy động trên địa bàn tỉnh đạt 22.009 tỷ đồng, tăng 9,9% so với năm 2018.

Lĩnh vực văn hóa, xã hội được thực hiện đồng bộ và đạt nhiều kết quả tích cực, tỷ lệ hộ nghèo giảm 4,78%, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân tiếp tục được nâng lên. Tổ chức thành công nhiều sự kiện chính trị - xã hội, nổi bật là chuỗi sự kiện kỷ niệm 520 năm thành lập tỉnh và 50 năm thực hiện di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cuộc thi Người đẹp du lịch Non nước Cao Bằng; Lễ hội Ánh sáng Thác Bản Giốc...

Tuy nhiên, chuyển dịch cơ cấu kinh tế còn chậm,

sản xuất nông nghiệp vẫn nhỏ lẻ, manh mún, thiếu ổn định; dịch tả lợn Châu Phi diễn ra trên diện rộng, ảnh hưởng lớn đến phát triển chăn nuôi và tốc độ tăng trưởng của ngành nông nghiệp. Một số nhà máy sản xuất còn hoạt động cầm chừng hoặc vẫn tạm ngừng sản xuất. Kim ngạch xuất, nhập khẩu giảm gặp nhiều khó khăn, nhất là những tháng cuối năm; công tác giải phóng mặt bằng một số dự án lớn còn chậm ảnh hưởng đến tiến độ giải ngân vốn đầu tư công; cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh được tăng cường song hiệu quả chưa rõ nét.

2. Mục tiêu về phát triển kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước năm 2020

Năm 2020 có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là năm cuối của nhiệm kỳ và kế hoạch 5 năm 2016 - 2020; là năm tiến hành Đại hội Đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Tỉnh Cao Bằng thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội trong bối cảnh có nhiều thuận lợi nhưng cũng gặp không ít khó khăn, thách thức.

Mục tiêu tổng quát là tiếp tục củng cố vững chắc nền tảng kinh tế của tỉnh. Đẩy mạnh áp dụng các cơ chế chính sách và khơi thông nguồn lực; tạo môi trường thông thoáng, thuận lợi cho đầu tư, sản xuất kinh doanh; quyết liệt thực hiện các công trình trọng điểm của tỉnh; đổi mới giáo dục và đào tạo; thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nhanh, bền vững. Phát triển kinh tế đi đôi với phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, xã hội, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân; tăng cường quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường, phòng chống thiên tai, ứng phó biến đổi khí hậu. Đẩy mạnh cải cách hành chính, tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế; nâng cao hiệu lực, hiệu quả chỉ đạo điều hành và thực thi pháp luật. Củng cố quốc phòng, an ninh, bảo đảm trật tự an toàn xã hội. Tăng cường công tác thông tin truyền thông hiệu quả, tạo

đồng thuận xã hội, thúc đẩy ứng dụng tiên bộ khoa học công nghệ, tạo động lực mới cho phát triển của tỉnh.

Trong năm 2020, lĩnh Cao Bằng phấn đấu đạt các chỉ tiêu chủ yếu như sau:

Chỉ tiêu về kinh tế: Tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) tăng 7,5%, trong đó: nông, lâm, ngư nghiệp tăng 3,1%; công nghiệp, xây dựng tăng 13,8%; dịch vụ tăng trên 6,3%; thuế sản phẩm trừ trợ cấp sản phẩm tăng 3,05%; GRDP bình quân đầu người 33,3 triệu đồng; tổng sản lượng lương thực có hạt đạt trên 276 ngàn tấn; giá trị sản phẩm trồng trọt, nuôi trồng thủy sản trên 1 đơn vị điện tích (ha) đạt trên 40 triệu đồng; tổng kim ngạch xuất nhập khẩu qua địa bàn đạt (bao gồm cả giá trị hàng hóa giám sát) trên 2.370 triệu USD, trong đó kim ngạch nhập khẩu đăng ký tại địa bàn 120 triệu USD, kim ngạch xuất khẩu đăng ký tại địa bàn 600 triệu USD; giá trị hàng hóa giám sát 1.650 triệu USD; thu ngân sách trên địa bàn đạt trên 1.800 tỷ đồng; tổng vốn đầu tư toàn xã hội tăng trên 10%.

Chỉ tiêu về văn hóa - xã hội: nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục, xóa mù chữ; mỗi huyện, thành phố tăng thêm ít nhất 01 trường chuẩn quốc gia; mức giảm tỷ suất sinh 0,089%, tỷ lệ tăng dân số tự nhiên 0,88%; có 15 bác sỹ/vạn dân; 100% trạm y tế xã có bác sỹ; tỷ lệ số xã đạt chuẩn quốc gia về y tế xã đạt 65,3%; tỷ lệ dân số tham gia bảo hiểm y tế 98,5%; tỷ lệ trẻ em dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng cuối năm 2020 còn dưới 17,8%; tỷ lệ gia đình đạt tiêu chuẩn văn hóa 85%; tỷ lệ làng, xóm, tổ dân phố đạt tiêu chuẩn văn hóa 55%; tỷ lệ cơ quan đạt tiêu chuẩn văn hóa 95%; tỷ lệ xóm có nhà văn hóa 80,7%; giảm tỷ lệ hộ nghèo từ 3% trở lên; tỷ lệ lao động qua đào tạo 45%, trong đó đào tạo nghề 33%; số xã được công nhận đạt tiêu chí nông thôn mới tăng thêm 5 xã trở lên.

Chỉ tiêu về môi trường: tỷ lệ che phủ rừng 55%; phấn đấu đạt 95% dân cư thành thị được dùng nước sạch, trên 90% dân cư nông thôn được dùng nước hợp vệ sinh; có 2.600 hộ chăn nuôi đưa gia súc ra khỏi gắm sán nhà.

3. Giải pháp chủ yếu về phát triển kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước năm 2020

Thứ nhất, huy động mọi nguồn lực thực hiện 03 đột phá chiến lược: (1) Khai thác, phát triển mạnh lợi thế du lịch, dịch vụ theo hướng bền vững; (2) Phát triển nông nghiệp thông minh; (3) Phát triển kinh tế cửa khẩu để tháo gỡ 3 điểm nghẽn, nút thắt: (1) Kết cấu hạ tầng giao thông, hạ tầng du lịch - dịch vụ, hạ tầng cửa khẩu; (2) Chất lượng nguồn nhân lực thấp dẫn đến năng suất lao động rất thấp; (3) Thể chế, cơ chế của tỉnh và sự phối hợp giữa các ban, sở, ngành với các địa phương trong tỉnh và phát huy tối đa 8 lợi thế của tỉnh.

Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả các chương trình về phát triển du lịch, tăng cường các hoạt

động xúc tiến, quảng bá, giới thiệu hình ảnh Cao Bằng đến với bạn bè, du khách trong nước và quốc tế; kết hợp xúc tiến thương mại với xúc tiến đầu tư vào lĩnh vực du lịch. Đa dạng hoá sản phẩm du lịch, tạo ra sản phẩm độc đáo, đặc trưng của du lịch địa phương.

Đẩy mạnh thực hiện Chương trình tái cơ cấu ngành nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới, các đề án phát triển nông nghiệp, nông thôn. Tiếp tục hướng dẫn tạo điều kiện thuận lợi để thu hút doanh nghiệp, hợp tác xã đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn, ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi trong sản xuất. Tập trung mọi nguồn lực để thực hiện hoàn thành các tiêu chí đối với các xã về dịch nông thôn mới trong năm 2020.

Tổ chức sắp xếp lại các doanh nghiệp, thu hút và tạo điều kiện thuận lợi cho các nhà đầu tư trong và ngoài tỉnh đến đầu tư, hoạt động sản xuất tại Khu kinh tế cửa khẩu, thu nguồn thu thường xuyên và ổn định từ hoạt động kinh tế biên mậu. Đẩy mạnh liên kết vùng, liên kết địa phương trong vùng Tây Bắc và các tỉnh phía Nam trong xuất khẩu nông sản theo hợp đồng thương mại quốc tế.

Thứ hai, ưu tiên nguồn lực, ưu đãi về chính sách cho một số ngành, sản phẩm công nghiệp chủ lực, đại diện cho công nghiệp của tỉnh như: Công nghiệp chế biến khoáng sản; sản xuất điện (thủy điện); chế biến nông sản có lợi thế so sánh trên cơ sở tài nguyên đã được đánh giá đầy đủ, gắn với tăng cường quản lý nhà nước về tài nguyên, khoáng sản, đảm bảo tiết kiệm tài nguyên, bảo vệ môi trường và trật tự an toàn xã hội tại những nơi khai thác và các nhà máy chế biến, sản xuất.

Khuyến khích phát triển đa dạng các loại hình thương mại để thu hút các thành phần kinh tế tham gia đầu tư phát triển lĩnh vực thương mại trên địa bàn. Tăng cường kiểm tra, kiểm soát, phát hiện ngăn chặn và xử lý nghiêm tình trạng buôn lậu, sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng kém chất lượng trên địa bàn, nhất là tại các địa bàn trọng điểm.

Thứ ba, tích cực hoàn thiện hồ sơ dự án đường bộ cao tốc Đông Đăng (Lạng Sơn) - Trà Linh (Cao Bằng). Đẩy nhanh tiến độ triển khai thực hiện các dự án thuộc Chương trình phát triển các đô thị trên địa bàn tỉnh Cao Bằng. Tập trung các nguồn lực để đẩy nhanh tiến độ các dự án đầu tư, nhất là các dự án lớn như: dự án đường bộ cao tốc Đông Đăng (Lạng Sơn) - Trà Linh (Cao Bằng), dự án Hồ trợ hạ tầng kỹ thuật cơ bản phát triển toàn diện các tỉnh Đông Bắc Lạng Sơn, Bắc Kạn, Hà Giang và Cao Bằng do ADB tài trợ; dự án Hồ trợ kinh doanh nông hộ trên địa bàn tỉnh (CSSP); các dự án phi chính phủ.

Thứ tư, tiếp tục triển khai lập quy hoạch tỉnh Cao Bằng theo Luật Quy hoạch; tiến hành điều chỉnh quy hoạch chung đô thị các huyện trên địa bàn tỉnh Cao Bằng. Hoàn chỉnh Kế hoạch đầu tư công giai đoạn

2021- 2025 phù hợp với Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, tập trung vào các lĩnh vực ưu tiên, đột phá của lĩnh vực. Lựa chọn lĩnh vực, xây dựng danh mục các dự án đầu tư theo hình thức đối tác công - tư để phát triển hạ tầng kinh tế. Thường xuyên kiểm tra, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong triển khai kế hoạch đầu tư công, nhất là các dự án công trình trọng điểm. Tập trung thực hiện tốt Chương trình hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp, hợp tác xã giai đoạn 2016-2020.

Thứ năm, tăng cường kỷ luật tài chính, điều hành ngân sách chặt chẽ, tiết kiệm, trong phạm vi dự toán được giao; tăng cường thanh tra, kiểm tra và công khai, minh bạch việc sử dụng ngân sách nhà nước. Thực hiện các biện pháp thu ngân sách, phấn đấu tăng thu ngân sách để bố trí cho các dự án trọng điểm của tỉnh. Kiểm soát chi ngân sách đảm bảo đúng quy định và dự toán được giao. Tích cực khơi thông các nguồn vốn, lãi suất linh hoạt, trong đó chú trọng nguồn vốn huy động tại chỗ, đáp ứng nhu cầu cho các thành phần kinh tế; tạo điều kiện cho khách hàng tiếp cận được nguồn vốn theo quy định.

Thứ sáu, tiếp tục thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; xây dựng trường học đạt chuẩn quốc gia; tăng cường rà soát, sắp xếp mạng lưới trường lớp học phù hợp với điều kiện thực tiễn, đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục, nhất là vùng sâu, vùng xa; chuẩn bị tốt các điều kiện cho thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới. Chủ động phòng, chống dịch bệnh, không để dịch bệnh lớn xảy ra; tăng cường đảm bảo chất lượng dịch vụ khám chữa bệnh trên các tuyến; tiếp tục đẩy mạnh thực hiện các tiêu chí quốc gia về y tế xã.

Tích cực tuyên truyền và tổ chức kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chương trình hành động số 51-CTr/TU, ngày 07/10/2014, Hội nghị Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; phòng trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa"; Đề án phát triển văn hóa nông thôn tỉnh Cao Bằng; cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại".

Triển khai thực hiện có hiệu quả các chương trình, chính sách hỗ trợ tạo việc làm, phát triển thị trường lao động; chính sách bảo hiểm xã hội, bảo hiểm thất nghiệp, bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp.

Thứ bảy, tổ chức thực hiện hiệu quả Luật Đất đai, Luật Bảo vệ môi trường. Chủ động xây dựng các phương án phòng tránh, giảm nhẹ thiên tai cho vùng núi cao, vùng có nguy cơ bị sạt lở, lũ quét; kịp thời ứng phó, khắc phục hiệu quả các sự cố, thiên tai và cứu nạn, cứu hộ, ổn định đời sống dân cư; phòng, chống sạt lở bờ sông, suối, hồ chứa nước, kè sông, kè suối biên giới ở những vị trí xung yếu. Kiểm soát chặt chẽ nguồn thải từ các hoạt động sản xuất có nguy cơ ô

nhiễm môi trường cao, nhất là tại các đô thị, khu dân cư tập trung. Thực hiện tốt kế hoạch về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Thứ tám, tiếp tục thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả đối với cơ quan hành chính nhà nước các cấp; sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập thuộc hệ thống hành chính nhà nước trên địa bàn tỉnh; tiếp tục rà soát, tinh giản biên chế theo đúng mục tiêu, yêu cầu gắn với cải cách chế độ công vụ, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức.

Đẩy mạnh công tác cải cách hành chính, trọng tâm là cải cách thủ tục hành chính; kiểm soát thủ tục hành chính, đơn giản hóa thủ tục hành chính gắn với đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin; rùi ngắn quy trình xử lý, giảm thời gian thực hiện thủ tục hành chính, giảm chi phí hành chính, bảo đảm công khai, minh bạch và nâng cao trách nhiệm, hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, tạo môi trường kinh doanh thuận lợi và bình đẳng cho mọi tổ chức, doanh nghiệp, người dân phát triển sản xuất kinh doanh.

Đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, tiêu cực trong cơ quan nhà nước và trong toàn xã hội. Tăng cường thanh tra, kiểm tra công vụ, trách nhiệm người đứng đầu, kịp thời chấn chỉnh và xử lý nghiêm những đơn vị, cá nhân có hành vi vi phạm trong thực thi công vụ và các hành vi nhũng nhiễu, sách nhiễu người dân và doanh nghiệp; phát hiện, xử lý các vụ tham nhũng để truy tố, xử lý nghiêm minh theo pháp luật.

Thứ chín, thực hiện nghiêm túc chế độ trực sẵn sàng chiến đấu theo quy định, nắm chắc tình hình biên giới, nội địa không để bị động, bất ngờ, xử lý có hiệu quả các tình huống. Thực hiện các đợt cao điểm tấn công trấn áp, truy nã tội phạm; tập trung phát hiện đầu tư trong các ổ nhóm tội phạm. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả phong trào "Toàn dân bảo vệ an ninh tổ quốc". Chủ động xây dựng kế hoạch bảo đảm trật tự, an toàn giao thông, phòng chống cháy nổ; kế hoạch bảo vệ an toàn các đoàn cấp của Đảng, Nhà nước và các đoàn khách quốc tế đến thăm, làm việc tại Cao Bằng. Tăng cường thực hiện tốt Chương trình kinh tế đối ngoại giai đoạn 2016 - 2020/.

Tài liệu tham khảo

Báo cáo của Tỉnh ủy Cao Bằng (2020). Hội nghị triển khai nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2020.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2020). Kết quả công tác năm 2019 và phương hướng nhiệm vụ năm 2020

6 nhiệm vụ nhằm phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Cao Bằng năm 2019. <https://congluan.vn/6-nhiem-vu-nham-phat-trien-kinh-te-xa-hoi-tinh-cao-bang-trong-nam-2019-post64980.html>